

สรุปการถอดบทเรียนการพัฒนาและจัดการสุขภาพชุมชน
โครงการศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง

(๑.๑.๑-๔-๑)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง ภายใต้ศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย ได้วางแผนการให้บริการวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์และสร้างความเข้มแข็งโดยจัดทำ โครงการ B-3-20 ศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่ายสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการสุขภาพชุมชน ซึ่งบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2556 ที่คำนึงถึงอัตลักษณ์ของสถาบันที่ว่า “ คิดเป็น เด่นจิตอาสา พัฒนาสุขภาพชุมชน ” อีกทั้งศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย ได้ร่วมดำเนินการ ภายใต้โครงการพัฒนาระบบสุขภาพโดยชุมชนเพื่อชุมชน: กรณีศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปางและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ระยะเวลาในการดำเนินงาน 3 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2552 – 2555 กลุ่มดำเนินการ คือ องค์กร 4 ภาค ส่วนของพื้นที่ ประกอบด้วย ท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานราชการและแกนนำประชาชน พื้นที่ 4 ตำบลพัฒนา คือ แจ้ซ้อน บ้านอ้อน เวียงมอก และ ป่าตัน-นาคร้ว รูปแบบการดำเนินการ ใน ประเด็นการเข้าถึง ชุมชน การค้นหาทุน ศักยภาพชุมชน แนวทางการทำงานร่วมกับชุมชน เครื่องมือที่ควรใช้ร่วมกับ ชุมชน ส่งผลให้ชุมชนได้ข้อมูลพื้นฐานที่ครอบคลุมความต้องการและการพัฒนาชุมชนในปีแรก ส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ภาคส่วนต่างๆในชุมชนสามารถร่วมกันกำหนดแผนงานเพื่อแก้ปัญหา สุขภาพของชุมชนที่เกิดจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง แล้วนำไปจัดทำแผน โครงการ/ กิจกรรม ที่ชุมชนสามารถดำเนินการโดยชุมชนและบรรจุลงในแผนพัฒนาตำบลของหน่วยงานเพื่อขอ งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ รวมทั้งขอความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษรในปีที่ 2 และ 3

ภายหลังจากที่พื้นที่ตำบลหลักทั้ง 4 ชุมชนเข้มแข็ง แต่ละพื้นที่ชุมชนหลักได้ขยายผลการพัฒนาระบบสุขภาพจนเป็นพื้นที่ชุมชนต้นแบบของการพัฒนาระบบสุขภาพโดยชุมชนเพื่อชุมชนและได้ขยายผลสู่ 8 ตำบลขยาย ได้แก่ ตำบลน้ำใจ ตำบลลำปางหลวง ตำบลหัวเมือง ตำบลบ้านโฮ้ง ตำบลแม่แรง ตำบลแม่สาย ตำบลสามเงา และตำบลกลางดง

ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย ได้ดำเนินการกระตุ้นชุมชนให้เกิดการดำเนินกิจกรรมของชุมชนโดยชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเฉพาะในจังหวัดลำปาง โดยนำนักศึกษาออกภาคสนาม ในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ในการฝึกภาคสนามนี้นักศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ / กิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และชุมชนในพื้นที่ที่นักศึกษาแต่ละกลุ่มที่ฝึกภาคปฏิบัติเป็น จำนวนเงินประมาณ 2,000 – 6,000 บาทต่อโครงการ และให้ความร่วมมือในเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดการฝึกปฏิบัติโดยมีรายละเอียดดังนี้

ในปีการศึกษา 2553

องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน	25 ต.ค – 14 พ.ย 53	6 หมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ	4 ต.ค - 24 ต.ค 53	6 หมู่บ้าน
เทศบาลตำบลป่าตัน นาครว	19 เม.ย – 1 ส.ค 53	12 หมู่บ้าน
เทศบาลตำบลเวียงมอก	9 ส.ค – 3 ต.ค 53	12 หมู่บ้าน

ในปีการศึกษา 2554

เทศบาลตำบลลำปางหลวง	15 ส.ค – 11 ก.ย 54	7 หมู่บ้าน
เทศบาลตำบลน้ำโจ้	12 ก.ย – 3 ต.ค 54	7 หมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน	10 ต.ค – 6 พ.ย 54	7 หมู่บ้าน

ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2555

เทศบาลตำบลลำปางหลวง	20 ส.ค – 16 ก.ย 55	5 หมู่บ้าน
	17 ก.ย – 14 ต.ค 55	5 หมู่บ้าน
เทศบาลตำบลป่าตันนาครว	15 ต.ค – 11 พ.ย 55	4 หมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน	12 พ.ย – 9 ธ.ค 55	4 หมู่บ้าน

ศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย ร่วมกับทีมแกนนำของพื้นที่ตำบลหลัก ได้เข้าไปติดตามผลการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ของตนเองทั้ง 4 พื้นที่หลัก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ เทศบาลตำบลป่าตัน - นาครว เทศบาลตำบลเวียงมอก และ 1 พื้นที่ตำบลขยาย ได้แก่ เทศบาลตำบลน้ำโจ้ ระหว่างเดือน เมษายน – พฤษภาคม 2555.ดังนี้

เทศบาลตำบลเวียงมอก 25-26 เม.ย. 55

เทศบาลตำบลน้ำโจ้ 29-30 เม.ย. 55

เทศบาลตำบลป่าตัน นาครว 1-2 พ.ค 55

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ 24-25 พฤษภาคม 2555

องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน 29 – 30 พ.ค 55

(ภาคผนวก ก : เสริมสร้างความเข้มแข็งแหล่งเรียนรู้)

เชิญชวนแกนนำตำบลเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ : ทบทวนบทเรียนการพัฒนานวัตกรรมการดูแลสุขภาพชุมชน ในระหว่างวันที่ 14 -15 ธันวาคม 2556 ซึ่งจัดโดยแผนงานพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน ณ โรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี ในการร่วมประชุมดังกล่าว มีแกนนำตำบลหลักและตำบลขยาย เข้าร่วม 6 พื้นที่ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ

เทศบาลตำบลปาดัน - นาคร้ว เทศบาลตำบลเวียงมอก เทศบาลตำบลน้ำโจ้ และ เทศบาลตำบลสามเงา ซึ่งทำให้พื้นที่ได้พบทบทวนและศักยภาพของตำบล ระบบข้อมูลตำบล ระบบการสื่อสาร เพื่อนำสู่การวางแผนดูแลสุขภาพประชาชนต่อไป

ศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย ยังได้เชิญชวนให้แกนนำตำบลของจังหวัดลำปางเข้าไปติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนและเปิดแหล่งเรียนรู้ Home stay ของพื้นที่ตำบลขยายเทศบาลตำบลสามเงา จังหวัดตาก ใน วันที่ 26-27 มกราคม 2556 มีแกนนำตำบล 5 พื้นที่เข้าร่วมติดตามผลการดำเนินงาน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อน เทศบาลตำบลเวียงมอก เทศบาลตำบลปาดัน นาคร้ว และ เทศบาลตำบลน้ำโจ้

และในวันที่ 21 พฤษภาคม 2556 ศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย เปิดพื้นที่เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปบทเรียนผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนที่ก่อให้เกิดผลกระทบที่เกิดประโยชน์และ/หรือสร้างคุณค่าต่อสังคม ทำให้เกิดการจัดการสุขภาพชุมชน มีแกนนำตำบล 3 พื้นที่เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ เทศบาลตำบลเวียงมอก เทศบาลตำบล ปาดัน นาคร้ว และองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน ร่วมกับคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง

ผลสรุปการถอดบทเรียนการพัฒนาและจัดการสุขภาพชุมชน โครงการศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในประเด็นต่างๆ ตามที่ศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่าย ได้ร่วมดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาระบบสุขภาพโดยชุมชนเพื่อชุมชน: กรณีศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปางและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ได้กล่าวมาข้างต้นและผลการกระตุ้นติดตามตามโครงการ B – 3 – 20 ศูนย์พัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มเครือข่ายสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการสุขภาพชุมชน ซึ่งบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2556 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นการดำเนินการของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง ทำให้ชุมชนของท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนอย่างไร

แกนนำเทศบาลตำบลปาดันนาคร้ว

วิทยาลัย ช่วยจุดประเด็นตลอดจนผลักดันให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนรวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนมีฐานข้อมูลที่เป็นจริง ประชาชนได้รับความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเองทั่วถึงทุกกลุ่มคนในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุนงบประมาณ

- ทางวิทยาลัยฯเหมือนเข้ามากระตุ้นให้คนในชุมชนมาทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น มาวิเคราะห์ชุมชนร่วมกัน ได้เห็นตัวตน ปัญหาและความต้องการของชุมชนว่าคืออะไร
- คนในชุมชนมีการตื่นตัว จากการปฏิบัติตัวและป้องกันสุขภาพตนเอง
- คนในชุมชนมองปัญหาอย่างเป็นระบบมากขึ้น ระบบจัดการเรื่องการดูแลสุขภาพมีการทำโครงการฝึกอบรม, การทำจิตอาสาดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ดำเนินการ คือ อสม. ได้ฝึกการดูแลสุขภาพผู้ป่วยที่

โรงพยาบาลแม่ทะ ปฏิบัติจริง หลังจากนั้นก็ ออกเยี่ยมบ้าน (เพื่อนเยี่ยมเพื่อน) และมีทีมเฝ้าระวังการ ค้นหาความเสี่ยง การตรวจสุขภาพเบื้องต้น ปีละ 1 ครั้ง เช่นเราพบปัญหาเรื่องเครียด เสี่ยงต่อการ ฆ่าตัวตาย เราก็ประชุมจัดทำโครงการส่งเสริม การตอบรับตีมาจากคนในชุมชน

- มีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลระดับหมู่บ้าน ด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและด้านปัญหาสุขภาพ

- ทำให้ชุมชนในหมู่บ้านได้มีความเข้าใจจากการแนะนำของวิทยาลัย ฯ

แกนนำองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ

จากที่ทางวิทยาลัยพยาบาลได้เข้ามาในชุมชน ทำให้องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมใน ชุมชนมากขึ้น เช่น อาสาสมัครหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กำนัน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ชุมชน เป็นต้น โดยที่องค์กรหรือแกนนำดังกล่าวได้เข้ามาร่วมดำเนินการหาแนวทางแก้ไข ปัญหา สุขภาพในชุมชน คือได้จัดทำโครงการที่ส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ ให้กับคนในชุมชน ดังนี้

1) โครงการเศรษฐกิจพอเพียงโดยการส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนปลูกผักปลอดสารพิษ ความเป็น มาจากที่ทางวิทยาลัยร่วมกับทีมรพสต.ได้ทำการเจาะเลือดตรวจหาระดับสารพิษ พบว่าประชาชน ส่วนใหญ่ในชุมชน มีระดับสารพิษในกระแสเลือดอยู่ในระดับสูง ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึง อันตรายที่จะเกิดขึ้นจึงเกิดโครงการนี้ขึ้นมาในชุมชน

2) โครงการออกกำลังกาย โดยการทำกิจกรรมเข้าจังหวะของผู้สูงอายุ การเดินแอโรบิคใน ชุมชน

3)โครงการนวดแผนไทยและการทำลูกประคบ โดยมีการจัดสรรให้ผู้ที่สนใจในชุมชนเข้าอบรม กับผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ๒๕ คน ณ ศาลาประชาคมในหมู่บ้านเดือนละ ๑ ครั้ง ชั่วโมงละ ๖๐ บาท โดย องค์กรหรือแกนนำในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการให้

แกนนำองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโจ้

- เกิดการเรียนรู้ในชุมชนหมู่บ้านดีขึ้น มีการแนะนำให้มีความเข้าใจในสถานการณ์จริง ทำให้ได้ข้อมูล และระบบสุขภาพของชุมชนในด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ

- ได้มีการจัดการในเรื่องแผนงานของชุมชนในเรื่องของการจัดระบบของปัญหาของสุขภาพใน ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

-ชุมชนมีส่วนร่วม โดยสามารถค้นหาตัวตน แนวทาง วิถีชีวิต ความเป็นมาของชุมชนตนเอง ซึ่งจะสามารถวางแผนในการพัฒนาพื้นที่ หรือชุมชนของตนเองได้อย่างยั่งยืน

-ทำให้ชุมชนมีความกระตือรือร้น รู้ว่าตัวเองและสิ่งแวดล้อมมีค่ามากขึ้น

- ได้เรียนรู้และเข้าใจในการให้คำแนะนำในด้านสุขภาพด้านการใช้ชีวิตประจำวัน และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ประเด็น ชุมชน ได้แก่ ผู้นำ แกนนำ กลุ่มองค์กร และสมาชิกของชุมชน เกิดการเรียนรู้ และนำไปดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องอย่างไรบ้าง รวมถึงทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นอย่างไร

แกนนำ เทศบาลตำบลปาดันนาครว

ผู้นำ แกนนำ กลุ่มองค์กร และสมาชิกของชุมชน เกิดการเรียนรู้และนำไปดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งตามผลการวิเคราะห์ตนเองดังนี้

1.แกนนำชุมชนสามารถจัดทำแผนและกิจกรรมพัฒนาชุมชนได้ดังต่อไปนี้

- จัดตั้งกลุ่ม เช่น การตรวจสอบสารพิษในร่างกาย พบว่ามีสารพิษอยู่ในร่างกาย ก็จัดทำโครงการปลูกพืชปลอดสารพิษ, คัดกรองสุขภาพ คนในชุมชนน้ำเกินเกณฑ์มาตรฐาน ก็จัดตั้งกลุ่มออกกำลังกายโดยมีแกนนำ

- จัดให้มีการออกกำลังกายช่วงแรกๆก็มีปัญหา ไม่ว่างกัน ช่วงทำนาคนก็หายไป แต่แกนนำเข้มแข็งมากคอยกระตุ้นคนในชุมชน

- ชุมชนมีโครงการปลอดลูกน้ำยุงลาย มีการตั้งกฎเกณฑ์ของคนในชุมชนมีกรรมการตรวจลูกน้ำยุงลายแต่ละบ้านถ้าพบก็ปรับ ที่ละ 10 บาท

- จัดตั้งโรงเรียนนวดกรรม : ฝึกนำเสนอเรื่องต่างๆ ออกเสียงตามสาย ในชุมชนเพื่อฝึกความเป็นผู้นำ

2.เกิดผลงานการทำวิจัย

- วิจัยพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังของชุมชนเขตเทศบาลปาดันนาครว

- วิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของเทศบาลปาดันนาครว

แกนนำองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ

ผู้นำ แกนนำ กลุ่มองค์กร และสมาชิกของชุมชน เกิดการเรียนรู้และนำไปดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งตามผลการวิเคราะห์ตนเองดังนี้

1.แกนนำชุมชนสามารถจัดทำแผนและกิจกรรมพัฒนาชุมชนได้ดังต่อไปนี้

- โครงการเศรษฐกิจพอเพียง จากเดิมมีการดำเนินกิจกรรมเฉพาะหมู่บ้านนาร่อง ในปีนี้จะมีการดำเนินการให้ครบทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลบ้านอ้อ อำเภองาว จังหวัดลำปาง

- โครงการออกกำลังกาย จากการดำเนินในครั้งแรกมีแกนนำในการทำกิจกรรมซึ่งเป็นผู้สูงอายุทั้งหมด 20 คน มาสานต่อกิจกรรมโดยการมีการจัดกิจกรรมร่วมนักในชุมชน โดยจะให้ผู้สูงอายุในแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์การออกกำลังกายให้ครบทุกหมู่บ้านโดยจัดสรรไว้ที่ศาลาประชาคมของทุกหมู่บ้าน

- โครงการนวดแผนไทย ดำเนินโครงการต่อโดยการบริการนวดแผนไทยในหมู่บ้านเดือนละ 1-2 ครั้ง โดยผู้นวดคือแกนนำที่เข้ารับการอบรมในครั้งก่อน และในการพัฒนาต่อเนื่องจะดำเนินการให้มีการขยายเครือข่ายการนวดแผนไทยในตำบลโดยให้แกนนำชุดแรกเป็นวิทยากรอบรมให้กับกลุ่มใหม่ และต่อไปในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลจะมีพื้นที่ในการนวดแผนไทยไว้ให้บริการกับคนในชุมชนและผู้มารับบริการรวมถึงร้านจำหน่ายลูกประคบที่ผลิตโดยคนในชุมชนร่วมด้วย

2.เกิดผลงานการทำวิจัย

-วิจัยเรื่องการดูแลผู้ป่วยเรื้อรังสถานีนอนมัยบ้านอ่อนเหนือตำบลบ้านอ่อน

-วิจัยกระบวนการมีส่วนร่วมการลดการใช้สารเคมี ตำบลบ้านอ่อน

แกนนำองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโจ้

ผู้นำ แกนนำ กลุ่มองค์กร และสมาชิกของชุมชน เกิดการเรียนรู้และนำไปดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งตามผลการวิเคราะห์ตนเอง แกนนำชุมชนสามารถจัดทำแผนและกิจกรรมพัฒนาชุมชนได้ดังต่อไปนี้

-เกิดการเรียนรู้เรื่องการค้นหาปัญหาในชุมชน และวิหิหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมได้

-การดำเนินการต่อเนื่องในเรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน

-ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านการรวมกลุ่มดูแลสุขภาพ เกิดภาคีเครือข่ายการทำกิจกรรมด้านสุขภาพในพื้นที่ ทุกกลุ่มเป้าหมาย

-เกิดความเข้มแข็งของชุมชน (แนะนำเรื่องการใช้สารเคมี , การพ่นยา)

-ผลกระทบ = เข้มแข็งขึ้นในการออมเงินของชุมชนเพิ่มขึ้น ความเข้มแข็งของวัยรุ่นดีขึ้น

-ทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยการต่อยอดกิจกรรมที่เคยทำไว้ และได้รู้ข้อมูลปัญหาต่างๆของชุมชนเพิ่มขึ้น โดยจะทำงานร่วมกันกับกลุ่มภาคีเครือข่าย เช่น อสม. , ผู้นำชุมชน , ชุมชนเข้มแข็งขึ้น

-ได้มีการวิเคราะห์และดำเนินในเรื่องของสุขภาพของชุมชนมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

-ชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ สามารถทำข้อมูลของนักศึกษาพยาบาลที่ได้ให้ข้อมูลไว้ สามารถกำหนดแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของชุมชนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนที่ทางเดินด้านสุขภาพ อนามัยของประชาชน

- ทำให้ชุมชนมีการเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไขหรือได้ทำเองภูมิปัญญา ออกมาใช้โดยไม่อายใคร ทำให้เกิดความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นโดยพึ่งตนเองก่อน เช่น เริ่มเกิดความกระตือรือร้นโดยการทำเป็นรูปธรรมและมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้เข้าใจ

ประเด็น ภายหลังการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน ส่งผลอย่างไรต่อชุมชนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เช่น เกิดผลประโยชน์อย่างไรบ้าง มีผลทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่คงอยู่หรือไม่อย่างไร

แกนนำ เทศบาลตำบลป่าต้นนาคว

- ส่วนใหญ่จะเป็นเชิงบวก ส่วนลบไม่มี คนในชุมชนไม่ได้ต่อต้าน เขาก็คิดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำกิจกรรมในชุมชน แต่เราก็ต้องพัฒนาส่วนด้านสุขภาพไปพร้อมกับวิถีชีวิต ถ้าเป็นกลุ่มวัยรุ่นก็จะมีกำจัดขยะโดยออกบริจาคขยะทุกอาทิตย์ เพื่อไปจำหน่าย แล้วตั้งเป็นทุนการศึกษาแล้วก็จับสลากกันว่าใครจะได้ก่อนหรือหลัง

-มีผลเชิงเชิงบวก มีการจัดตั้งกรรมการสภาเยาวชน ในการดูแลความสงบในหมู่บ้าน ถ้าลูกหลานใครทะเลาะกันต้องถูกปรับ 5,000 บาทต่อครั้ง

-มีกลุ่มเยาวชนสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณี เยี่ยมผู้ป่วยหรือผู้สูงอายุในเทศกาลวันปีใหม่ วันสงกรานต์ พวกเราเรียกว่า ดาลตอด คือการเยี่ยมบ้านในเวลากลางวัน

-คนในชุมชนมีสุขภาพดี

-เกิดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน/หมู่บ้านต้นแบบ

-มีฐานข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อที่จะได้นำมากำหนดปัจจัยในการสร้างเสริมสุขภาพ

คนในชุมชนมีส่วนร่วมในเรื่องการจัดการสุขภาพ เป็นคนริเริ่มในการคิดที่จะจัดการสุขภาพด้วยตนเอง

-เกิดการทำงานกันแบบบูรณาการไม่ใช่ต่างคนต่างทำ

-ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการมีอาชีพ/กลุ่มอาชีพ

-ในการดำเนินงานไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมชุมชนหากแต่หนุนเสริม รื้อฟื้นให้วัฒนธรรมชุมชนกลับคืนมาเช่น ประเพณี

แกนนำองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมชุมชน ในชุมชนเป็นชุมชนทางด้านเกษตรกรรม มาตั้งแต่อดีต ซึ่งในช่วงก่อนการดำเนินโครงการมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการทำการเกษตร โดยเฉพาะการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช เช่น ยาฆ่าแมลง ยากำจัดวัชพืช เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ใช้ และผู้บริโภค เมื่อมีการรณรงค์ และจัดทำโครงการ ผลที่เกิดขึ้นทำให้มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางด้านการทำการเกษตร โดยมีการลดการใช้สารเคมีลง แล้วหันมาใช้สารชีวภาพ ซึ่งปลอดภัย และไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพกันมากขึ้น

ประชาชนในพื้นที่เมื่อได้รับความรู้จากการรณรงค์ และจากการทำโครงการ ผลจากการมารับบริการที่สถานบริการสุขภาพ พบว่าประชาชนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับพิษของสารเคมี ที่ตกค้างอยู่ในอาหารที่รับประทานเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนในชุมชนต้องเข้ารับคำแนะนำ และปรึกษาจากสถานบริการสุขภาพเป็นจำนวนมาก

แกนนำ องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโจ้

เกิดความตระหนักถึงปัญหาด้านสุขภาพของตนเองและครอบครัว และให้ครอบครัวและให้ความร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมแก้ไข้ปัญหาและการสร้างเสริมสุขภาพ

- เกิดความเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการดูแลสุขภาพมากขึ้น

-เกิดผลทางด้านดี คือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น การใช้ยาฆ่าแมลงลดลง/สารเคมีน้อยลง โดยใช้สมุนไพรแทนการใช้ยาฆ่าแมลง

เกิดผลประโยชน์เชิงบวก ทำให้วัฒนธรรมที่เคยเป็นอยู่ได้ซึมซับแก่เยาวชนและเยาวชนได้ใช้ได้ใช้ วัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นอยู่มาเชื่อมโยงในด้านสุขภาพและมีชุมชนแข็งแรงขึ้น

-ได้มีการสืบทอดของวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน อย่างเป็นระบบในชุมชนอย่างเข้มแข็ง

-ไม่มีผลการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่คงอยู่ของชุมชนแต่อย่างใด กลับจะทำให้ชุมชนรู้สึกด้านดี
ต่อองค์กรด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน

- ทำให้เกิดประโยชน์ในชุมชนมาก มีการค้นหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหลาย ๆ ด้าน
- เกิดการรักษาสุขภาพมากขึ้น แต่ก็ยังมีส่วนน้อยที่ยังไม่เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง

ประเด็น ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชนภายหลังที่มีการดำเนินงานพัฒนาแล้ว

**1) ได้ประเด็นปัญหาและแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้ฐานข้อมูลชุมชนการนำ
ใช้ทุนทางสังคมนั้นอย่างไรบ้าง**

แกนนำเทศบาลตำบลปาดังนาครั่ว

- ใช้เป็นฐานข้อมูลในการนำมากำหนดปัญหา และหาวิธีแก้ไขปัญหาในพื้นที่
- นำไปเป็นข้อมูลนำเข้าในการในการทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสุขภาพ
ป้องกันโรค
- เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุ เช่น กองทุนเงินผู้สูงอายุในหมู่บ้าน (ชื่อเสื้อผ้าให้ผู้สูงอายุวัน
สงกรานต์)
- ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนลดลงเนื่องจากประชาชนมีแกนนำชุมชนในด้านสุขภาพที่เข้มแข็ง เช่น
กลุ่ม อสม. / ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
- ชุมชนได้ร่วมกันแก้ไขของปัญหาเดิมและมีผลสำเร็จเพราะชุมชนมีข้อมูลเดิมและทุนของสังคมอยู่
แล้ว
- ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การแข่งขันกันทำงานเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งจำเป็นต้อง
แก้ไขด้วยการสร้างกระบวนการคิด และการเพิ่มศักยภาพด้านอาชีพรองรับให้กับชุมชน รวมถึงปัญหา
เด็กขาดความอบอุ่น อันเนื่องมาจากพ่อ แม่ไม่มีเวลาให้
- ได้ประเด็นด้านต่าง ๆ ในฐานข้อมูลที่แท้จริง
- ให้ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับและมีส่วนร่วม แนะนำ และเข้าถึงคนในชุมชน

2) เกิดการพัฒนากลุ่มปฏิบัติการในชุมชนอย่างไร

เป็นการกระตุ้นกลุ่มปฏิบัติการในพื้นที่ให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการทำงานร่วมกัน เกิด
ความสามัคคี เกิดการสร้างรายได้ในชุมชนและมีการสืบทอดให้

- เกิดการพัฒนากลุ่มปฏิบัติการในชุมชนโดยนำข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ไปปรับปรุงวิธีการ
บริหารจัดการกลุ่ม
- เกิดการพัฒนาผู้สูงอายุ (มีประธานผู้สูงอายุ) / เกิดแกนนำของเยาวชนมากขึ้นและเยาวชน
เหล่านี้มีการรวมกลุ่มกันพัฒนาชุมชน
- การพัฒนาของชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น ผู้นำชุมชนให้ความสนใจด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น
และเผยแพร่ชุมชนได้เป็นอย่างดี
- โดยรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งและทำอย่างต่อเนื่อง
- สามารถสร้างกลุ่มปฏิบัติการในชุมชนด้านกระบวนการคิด การวางแผนในชุมชนได้

- เกิดการพัฒนาในกลุ่มให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น มีการทำการประชาคมหมู่บ้านมากขึ้น โดยพิจารณา / เน้นจุดแข็ง- จุดอ่อน สร้างความกระตือรือร้นของกลุ่มมากขึ้น

- มีความร่วมมือในการพัฒนากลุ่ม องค์การต่าง ๆ รวมถึงคณะกรรมการหมู่บ้าน

3) ผลที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ทั้งในเรื่องของจำนวนแกนนำ การได้รับการพัฒนาของแกนนำ / กลุ่มปฏิบัติการ การทำงานแบบบูรณาการที่เกิดขึ้น ตลอดจนประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน สังคม อย่างไรบ้าง

- ผลที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ได้แก่ เกิดแกนนำกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น เยาวชน แม่บ้าน กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี นอกเหนือไปจากกลุ่มอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้ว

- มีการทำงานแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนด้านการดูแลสุขภาพ

- เกิดแกนนำในชุมชนที่เข้มแข็ง เช่น ผู้สูงอายุ / สตรีแม่บ้าน / กลุ่มพ่อบ้าน

- ผลที่เกิดขึ้นในเรื่องของแกนนำได้รับข้อมูลความรู้จากหน่วยงาน(จาก รพสต.) และเทศบาล/จากสื่อต่าง ๆ และจากการรวมกลุ่มประชุมต่าง ๆ

- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแลโดยมีทีมที่ปรึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ

- ผลที่เป็นรูปธรรมเด่นชัด คือ ทุกกลุ่มในชุมชนมีการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกกลุ่มจะเห็นได้ชัด คือ ชุมชน มีการอยู่อย่างมีความสุข / สุขภาพที่ดีเพราะเราประเมินผลจากการตรวจความดันโลหิต / เบาหวาน และมีการออกกำลังกายของชุมชน

- ข้อมูลที่ได้สร้างเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาในพื้นที่ได้โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการดูแลป้องกันรักษาโรค ฯ

- ได้เห็นผลอย่างชัดเจนต่อกลุ่มและชุมชน

- โดยเฉพาะการทำงานในระบบการประปาหมู่บ้านซึ่งก่อนหน้านี้ทางชุมชนยังไม่เข้าใจถึงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

1) พื้นที่ได้ประเด็นปัญหาและแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้ฐานข้อมูลชุมชน การนำใช้ทุนทางสังคมนั้นอย่างไรบ้าง 2)เกิดการพัฒนากลุ่มปฏิบัติการในชุมชนอย่างไร 3) ผลที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ทั้งในเรื่องของจำนวนแกนนำ การได้รับการพัฒนาของแกนนำ / กลุ่มปฏิบัติการ การทำงานแบบบูรณาการที่เกิดขึ้น ตลอดจนประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน สังคม อย่างไรบ้าง

พื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ

ประโยชน์ที่ได้รับ สามารถนำข้อมูลที่ได้อไปเป็นข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เพื่อใช้ดำเนินการในการแก้ไขปัญหา การจัดทำโครงการต่าง ๆ และทำให้ทราบกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้าไปดำเนินการและให้ความช่วยเหลือ

เกิดการพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองเพิ่มมากขึ้น

- เพิ่มศักยภาพในการเป็นผู้นำ การเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในด้านที่มีความเชี่ยวชาญ

กลุ่มแกนนำ ดำเนินการสร้างเครือข่ายในชุมชน และนอกพื้นที่ จัดให้มีการศึกษาดูงานภายใน ตำบลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน เช่น โครงการผักปลอดสารพิษ เป็นต้น มีการจัดตั้งกลุ่ม ขึ้นมาใหม่เพื่อส่งเสริมอาชีพ และสุขภาพของชุมชน เช่น การนวดฝ่ามือ ฝ่าเท้า เป็นต้น

การบูรณาการการดำเนินการในชุมชน

1. กลุ่มแกนนำจะกระจายอยู่ในกลุ่มต่างๆของชุมชน โดยได้นำข้อมูลต่างๆ มาเป็นพื้นฐานเพื่อนำไปใช้ในการบูรณาการ ในการจัดทำโครงการต่างๆในชุมชนที่แต่ละกลุ่มได้จัดทำขึ้น

2. กลุ่มเป้าหมาย ได้รับการดูแลจากทุกภาคส่วนของสังคม เช่น อบต. กลุ่มออม. หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ จะลงไปให้ความช่วยเหลือ หรือดำเนินกิจกรรมพร้อมกันเพื่อจะได้เกิดการบูรณาการร่วมกันในชุมชน

การวางแผนโครงการที่จะทำในอนาคต

1. อบต. เคลื่อนที่ โดยจะออกเยี่ยมประชาชนในชุมชน โดยจะร่วมดำเนินการกับทุกภาคส่วนในชุมชน

2. โครงการหน้าบ้านนำมอง

องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโจ้

นำไปเป็นข้อมูลนำเข้าในการในการทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค

- เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุ เช่น กองทุนเงินผู้สูงอายุในหมู่บ้าน (ชื้อเสื้อผ้าให้ผู้สูงอายุวันสงกรานต์)

ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนลดลงเนื่องจากประชาชนมีแกนนำชุมชนในด้านสุขภาพที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่ม อสม. / ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ชุมชนได้ร่วมกันแก้ไขของปัญหาเดิมและมีผลสำเร็จเพราะชุมชนมีข้อมูลเดิมและทุนของสังคมอยู่แล้ว

- ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การแข่งขันกันทำงานเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขด้วยการสร้างกระบวนการคิด และการเพิ่มศักยภาพด้านอาชีพรองรับให้กับชุมชน รวมถึงปัญหาเด็กขาดความอบอุ่น อันเนื่องมาจากพ่อ แม่ไม่มีเวลาให้

- ได้ประเด็นด้านต่างๆ ในฐานะข้อมูลที่แท้จริง

- ให้ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับและมีส่วนร่วม แนะนำ และเข้าถึงคนในชุมชน

- เกิดการพัฒนากลุ่มปฏิบัติการในชุมชนโดยนำข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ไปปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการกลุ่ม

- เกิดการพัฒนาผู้สูงอายุ (มีประธานผู้สูงอายุ) / เกิดแกนนำของเยาวชนมากขึ้นและเยาวชนเหล่านี้มีการรวมกลุ่มกันพัฒนาชุมชน

- การพัฒนาของชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น ผู้นำชุมชนให้ความสนใจด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น และเผยแพร่ชุมชนได้เป็นอย่างดี

- โดยรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งและทำอย่างต่อเนื่อง
- สามารถสร้างกลุ่มปฏิบัติการในชุมชนด้านกระบวนการคิด การวางแผนในชุมชนได้
- เกิดการพัฒนาในกลุ่มให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น มีการทำการประชาคมหมู่บ้านมากขึ้น โดยพิจารณา / เน้นจุดแข็ง- จุดอ่อน สร้างความกระตือรือร้นของกลุ่มมากขึ้น
- มีความร่วมมือในการพัฒนากลุ่ม องค์การต่าง ๆ รวมถึงคณะกรรมการหมู่บ้าน
- ผลที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ได้แก่ เกิดแกนนำกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น เยาวชน แม่บ้าน กลุ่มผู้ติดเชื้อเอ็ดส์ นอกเหนือไปจากกลุ่มอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้ว
- มีการทำงานแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนด้านการดูแลสุขภาพ
- เกิดแกนนำในชุมชนที่เข้มแข็ง เช่น ผู้สูงอายุ / สตรีแม่บ้าน / กลุ่มพ่อบ้าน
- ผลที่เกิดขึ้นในเรื่องของแกนนำได้รับข้อมูลความรู้จากหน่วยงาน(จาก รพสต.) และเทศบาล/จากสื่อต่าง ๆ และจากการรวมกลุ่มประชุมต่าง ๆ
- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแลโดยมีทีมที่ปรึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ
- ผลที่เป็นรูปธรรมเด่นชัด คือ ทุกกลุ่มในชุมชนมีการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกกลุ่มจะเห็นได้ชัด คือ ชุมชน มีการอยู่อย่างมีความสุข / สุขภาพที่ดีเพราะเราประเมินผลจากการตรวจความดันโลหิต / เบาหวาน และมีการออกกำลังกายของชุมชน
- ข้อมูลที่ได้สร้างเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาในพื้นที่ได้โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการดูแลป้องกันรักษาโรค ฯ
- ได้เห็นผลอย่างชัดเจนต่อกลุ่มและชุมชน
- โดยเฉพาะการทำงานในระบบการประปาหมู่บ้านซึ่งก่อนหน้านี้ทางชุมชนยังไม่เข้าใจถึงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

ภายหลังที่มีการดำเนินงานพัฒนาแล้ว ชุมชนได้ประเด็นปัญหาและแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้ฐานข้อมูลชุมชนการนำใช้ทุนทางสังคมนั้นอย่างไร (ร่วมกันสนทนา)

- ทางชุมชนก็ได้แสวงหาต้นทุนทางสังคม เช่น มีปราชญ์ที่มีความเชี่ยวชาญในการทำจักสาน ส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้สูงอายุ ได้เชิญมาเป็นครูสอนเป็นการสืบสานวัฒนธรรมให้คนรุ่นหลังต่อไป หมอพื้นบ้านจะความรู้ในการนำสมุนไพรมาบำบัดโรคแทนยาในปัจจุบัน และก็ใช้สมุนไพรที่อยู่ในหมู่บ้านนั้นแหละ เช่น การทำลูกประคบใช้เอง เพราะไปซื้อมีราคาแพง มีกลุ่มทำน้ำยาล้างจาน, พรหมเช็ดเท้า แกนนำก็ไปอบรมและมาถ่ายทอด
- นำไปเป็นข้อมูลนำเข้าในการในการทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค
- เพื่อแก้ไขปัญหของผู้สูงอายุ เช่น กองทุนเงินผู้สูงอายุในหมู่บ้าน (ซื้อเสื้อผ้าให้ผู้สูงอายุวันสงกรานต์)
- ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนลดลงเนื่องจากประชาชนมีแกนนำชุมชนในด้านสุขภาพที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่ม อสม. / ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ชุมชนได้ร่วมกันแก้ไขของปัญหาเดิมและมีผลสำเร็จเพราะชุมชนมีข้อมูลเดิมและทุนของสังคมอยู่แล้ว

- ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การแข่งขันกันทำงานเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขด้วยการสร้างกระบวนการคิด และการเพิ่มศักยภาพด้านอาชีพรองรับให้กับชุมชน รวมถึงปัญหาเด็กขาดความอบอุ่น อันเนื่องมาจากพ่อ แม่ไม่มีเวลาให้

- ได้ประเด็นด้านต่าง ๆ ในฐานข้อมูลที่แท้จริง

- ให้ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับและมีส่วนร่วม แนะนำ และเข้าถึงคนในชุมชน

ภายหลังที่มีการดำเนินงานพัฒนาแล้ว ชุมชนเกิดการพัฒนากลุ่มปฏิบัติการในชุมชนอย่างไร ผลที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ทั้งในเรื่องของจำนวนแกนนำ การได้รับการพัฒนาของแกนนำ/กลุ่มปฏิบัติการ การทำงานแบบบูรณาการที่เกิดขึ้น ตลอดจนประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน สังคม อย่างไร (ร่วมกันสนทนา)

- การที่วิทยาลัยฯ เข้ามามันทำให้เป็นระบบที่ชัดเจนมากขึ้น ชุมชนเริ่มมีการวางแผนโดยให้กลุ่มที่มีความชอบและความสามารถในเรื่องนั้น ได้มาพัฒนาศักยภาพ ดึงทุนทางสังคมมาใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

- ทุกคนในชุมชนตระหนักในการดูแลสุขภาพมาก มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในชุมชนมากขึ้น

- เกิดการพัฒนากลุ่มปฏิบัติการในชุมชนโดยนำข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ไปปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการกลุ่ม

- เกิดการพัฒนาผู้สูงอายุ (มีประธานผู้สูงอายุ) / เกิดแกนนำของเยาวชนมากขึ้นและเยาวชนเหล่านี้มีการรวมกลุ่มกันพัฒนาชุมชน

- การพัฒนาของชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น ผู้นำชุมชนให้ความสนใจด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นและเผยแพร่ชุมชนได้เป็นอย่างดี

- โดยรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งและทำอย่างต่อเนื่อง

- สามารถสร้างกลุ่มปฏิบัติการในชุมชนด้านกระบวนการคิด การวางแผนในชุมชนได้

- เกิดการพัฒนาในกลุ่มให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น มีการทำการประชาคมหมู่บ้านมากขึ้น โดยพิจารณา / เน้นจุดแข็ง- จุดอ่อน สร้างความกระตือรือร้นของกลุ่มมากขึ้น

- มีความร่วมมือในการพัฒนากลุ่ม องค์การต่าง ๆ รวมถึงคณะกรรมการหมู่บ้าน

- ผลที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ได้แก่ เกิดแกนนำกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น เยาวชน แม่บ้าน กลุ่มผู้ติดเชื้อเอดส์ นอกเหนือไปจากกลุ่มอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้ว

- มีการทำงานแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนด้านการดูแลสุขภาพ

- เกิดแกนนำในชุมชนที่เข้มแข็ง เช่น ผู้สูงอายุ / สตรีแม่บ้าน / กลุ่มพ่อบ้าน

- ผลที่เกิดขึ้นในเรื่องของแกนนำได้รับข้อมูลความรู้จากหน่วยงาน(จาก รพสต.) และเทศบาล/จากสื่อต่าง ๆ และจากการรวมกลุ่มประชุมต่าง ๆ

- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแลโดยมีทีมที่ปรึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ

- ผลที่เป็นรูปธรรมเด่นชัด คือ ทุกกลุ่มในชุมชนมีการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกกลุ่มจะเห็นได้ชัด คือ ชุมชน มีการอยู่อย่างมีความสุข / สุขภาพที่ดีเพราะเราประเมินผลจากการตรวจความดันโลหิต / เบาหวาน และมีการออกกำลังกายของชุมชน

- ข้อมูลที่ได้สร้างเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาในพื้นที่ได้โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการดูแลป้องกันรักษาโรค ฯ

- ได้เห็นผลอย่างชัดเจนต่อกลุ่มและชุมชน

- โดยเฉพาะการทำงานในระบบการประปาหมู่บ้านซึ่งก่อนหน้านี้ทางชุมชนยังไม่เข้าใจถึงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

- ประเด็น วิทยาลัยฯ เข้าไปสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างไรบ้าง

-

- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อ อำเภอลำปาง

- การมองวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนร่วมกันโดยเฉพาะ บ้านอ้อ ปัญหาส่วนใหญ่เป็นผลมาจากภายในครอบครัว วิทยาลัยฯ เข้าไปทำให้มองเห็นความเชื่อมโยงของปัญหาต่าง ๆ และผลกระทบที่เกิดขึ้น ภาวะเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย การติดสุรา การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ความพร้อมในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้ได้แนวทางการส่งเสริมป้องกันครอบครัวและชุมชนด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและการร่วมกันในชุมชน

-

- เทศบาลตำบลป่าต้นนาคร้ว อ.แม่ทะ จ.ลำปาง

- วิทยาลัยฯ มาเข้าทำให้ชุมชนได้มองตัวเอง ถึงปัญหาต่าง และได้ร่วมกันสร้างและแก้ไขกันในชุมชน ได้มองปัญหาอย่างเป็นระบบ และจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะเรื่องสุขภาพ

-

- เทศบาลตำบลน้ำใจ อำเภอมะทะ จ.ลำปาง

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการวางแผนแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านเยาวชนในชุมชนของหมู่บ้านโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ติดการเล่นเกมส์ อินเทอร์เน็ต ส่งเสริมแนะแนวผู้สูงอายุเกี่ยวกับการบริหารร่างกาย เพิ่มศักยภาพด้านแนวทางการป้องกัน การแก้ไขตลอดจนการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยโดยอิงวิถีชีวิตของชุมชนดั้งเดิมไว้ มีการค้นหารากเหง้าของบรรพบุรุษ ต้นตระกูลของหมู่บ้าน(ไกลวะ)

- เทศบาลตำบลเวียงมอก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง

การเข้าร่วมเทศบาลตำบลเวียงมอกได้เข้าร่วมดำเนินการตำบลสุขภาวะตั้งแต่ปี 2551 จนเข้ามาถึงปีนี้เป็นปีที่ 5วิทยาลัยพยาบาลทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพซึ่งดูเหมือนว่าพื้นที่ทำอยู่แล้ว เรามี การทำงานพัฒนาอยู่ตลอด ทั้ง อสม. เจ้าหน้าที่ แต่วิทยาลัยทำให้เกิดการจัดระบบในการพัฒนา อสม. เจ้าหน้าที่ ช่วยทำให้ชุมชนมองเห็นปัญหาอย่างแท้จริง เดิมคิดว่าเราจัดการเองได้แต่เป็นแบบชนชั้นบันได วิทยาลัยสร้างทัศนคติ จุดประกายเรื่องการพัฒนาสุขภาพ

เห็นองค์ประกอบสังคมของเรานีวิถีความเป็นจริง เช่นชาวบ้านมีอาชีพเก็บเห็ดขาย พัฒนาโดยไม่ล้มวิถีชุมชน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาที่หลังด้วยซ้ำไป ผู้รู้ใคร คือ สล่าใครคือคนรักษาไข้ แพทย์ มุมมองในการจัดกลุ่มในการพัฒนา แผนไทย ความรู้ใหม่ ๆ ชาวบ้านเข้าไม่ถึง

กิจกรรมต่อเนื่องหลังจากนั้นเกิดกลุ่มต่าง ๆ ทำให้เข้มแข็ง อย่างของปาดัน นาคร้ว มีทุนคนดี มีความสามารถเข้าเป็นชมรมต่าง ๆ LA มา สสส. มา เช่นเดียวกับเวียงมอก มองเห็นไร่ไร ระยะทางจากหมู่บ้านหนึ่งไปอีกหมู่บ้านหนึ่งแสนไกลห่างกัน 10 กิโลเมตร 20 กิโลเมตร ไม่มีตลาดที่เป็นบริบท เทศบาลปาดัน นาคร้ว ต่อยอดได้ง่ายเพราะรู้ปัญหา รู้ส่วนยาก เติบโตเต็มสำหรับเวียงมอกบ้านปาดอย่างเรามีช้างเผือก เรามีกลุ่มอาชีพปลา ซึ่งเชื่อมเข้าสู่แผนพัฒนาหมู่บ้าน กลุ่มเยาวชน สามารถจับกลุ่มกัน ทำงานต่อ เทศบาลตำบลเวียงมอกให้การสนับสนุนและพัฒนาต่อยอดกลุ่ม/แหล่งเรียนรู้ทั้งที่มีอยู่เดิมและแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ ได้ตรงตามความต้องการ รวมถึงการช่วยพัฒนาการทำสื่อ ประชาสัมพันธ์

สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมได้แนวคิดการทำงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาดูแลสุขภาวะของชุมชน การเกิดโครงการที่มาจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมร่วมคิดของชุมชนเป็นฐานและใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ร่วมแก้ไข

ทีมผู้นำเป็นหลัก ทีมสนับสนุน สอบถาม ชีวิต วิถีชีวิต นำข้อมูล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ กลุ่มคน ชุมชน สุขภาพ มาประมวลแบบสัมพันธ์กันทุกบริบทและภาคส่วนต่าง ๆ ของชุมชน

ชุมชน เกิดแนวคิดการดูแลสุขภาพตนเอง ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพ ทั้งที่บ้าน ที่ชุมชน เป็นพื้นฐานให้มากกว่าที่เป็นอยู่ สอนดูแลครอบครัว ตัวอย่าง ปวดหัว อยากนอน บั่นทอนเรื่องอื่น ๆ จะต้องจุดประเด็นหรือจับขึ้นมา ให้ทุกหน่วยเห็นว่าสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็น

การพัฒนาผู้นำ จาก โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน (โรงเรียน) และ โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (รพสต.) ซึ่งมีที่มาของโครงการมาจากปัญหาของชุมชน คือการดื่มสุรา

การดำเนินการ TCNAP ซึ่งจะต้องพัฒนาต่อไป

ความคาดหวัง ไปถึงการจัดทำประเด็น นโยบายสาธารณะระดับตำบล เกิดธรรมนูญสุขภาพตำบลเวียงมอก

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้มแข็งของชุมชนตำบลสุภาวะ 21 พฤษภาคม, 2556

